



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Şırnak Güçlükönak ilçesinde 25 Aralık 1994 tarihinde gözaltına alındıktan 4 gün sonra bir arazide cenazesi bulunan Hasan ESENBOĞA da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "1994 yılı başlarında korucu olmayı reddeden Kırkağaç (Bênat) köyü askerlerce yakıldı. Köylüler eşyalarını toplamaya bile izin verilmeden evlerinden çıkartıldı, askerler her tarafa rengi sarıya çalan bir toz döküp tüm köyü ateşe verdi. Bunun üzerine Esenboğa ailesi Fındıklı köyüne yerleşti ancak koruculuk dayatması devam etti. Korucu olmayı reddettikleri için askerler köyün gençlerini örgüte yardım ettikleri iddiasıyla gözaltına almaya devam etti. 13 Ağustos 1994 tarihinde Fındık Bölge Jandarma Karakoluna bağlı askerler köye bir operasyon düzenleyerek tüm evlerde arama yaptı ve daha sonra da aralarında Hasan Esenboğa'nın ağabeyi Bahri Esenboğa'nın da olduğu altı kişiyi, İlhan İbak, Ahmet Özdemir, Fikri Şen, Ahmet Özer, Bahri Esenboğa ve Mehmet Dayan'ı, gözaltına aldılar. Bu altı kişiden sadece Mehmet Dayan yaklaşık bir ay sonra serbest bırakıldı, geri kalanlardan bir daha haber alınamadı. Hasan Esenboğa ağabeyi ile diğer dört köylü hakkında çıkartılan milis söylentilerinin ve gözaltına alınmalarının para için olduğunu düşünüyordu; ağabeyinin akıbetini öğrenebilmek için çok uğraştı. Bahri Esenboğa ve diğer dört köylü zorla kaybedildikten yaklaşık dört ay sonra, 25 Aralık 1994'te Hasan Esenboğa hayvanları için saman almaya Cizre'ye gitti ve bir daha geri dönmedi. Cizre'nin en işlek caddelerinden Dört Yol'da içinde Cemal Temizöz'ün de olduğu beyaz bir araca zorla bindirildiğini görenler vardı ancak korktukları için hiçbiri tanıklık yapmak istemedi. Hasan Esenboğa'nın cenazesi dört gün sonra Cizre-İdil yolu üzerindeki boş bir arazide köylüler tarafından bulundu. Eşi savcılığa dilekçe verdiyse de bir sonuç alamadı. Esenboğa ailesi bir avukat tuttu ama hukuki süreçte herhangi bir gelişme olmadı."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?

4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?